1. ชื่อโครงการ การติดตามเฝ้าระวังการระบาดและการจัดการจอกหูหนูยักษ์ (*Salvinia molesta* D.S. Mitchell) ศัตรูพืชกักกันของประเทศไทย

2. หัวหน้าโครงการ จันทร์เพ็ญ ประคองวงศ์

คณะผู้ดำเนินงาน ทวี แสงทอง[1] พัชรินทร์ วณิชย์อนันตกุล[1] ศิริพร ซึงสนธิพร[1] คมสัน นครศรี[1] เพ็ญศรี นันทสมสราญ[1] จรรยา มณีโชติ[1] ตรียนัย ตุงคะเสน[1] จรัญญา ปิ่นสุภา[1] นงพร มาอยู่ดี[1] วิทยา พงษ์ทอง[2]

3. ระยะเวลาโครงการ กันยายน 2550-ตุลาคม 2551

4. งบประมาณ 370,180 บาท

5. บทคัดย่อ

การติดตามเฝ้าระวังการระบาดและการจัดการจอกหูหนูยักษ์ (*Salvinia molesta* D.S.Mitchell) ศัตรูพืชกักกันของประเทศไทย ได้ดำเนินการโดยสำรวจจอกหูหนูยักษ์ตามแหล่งจำหน่ายพรรณไม้ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำรวจการแพร่ระบาดตามแหล่งน้ำในภาคต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง เช่น ชายแดนภาคใต้บริเวณที่อยู่ติดกับประเทศมาเลเซีย ศึกษาการเจริญเติบโตของจอกหูหนูยักษ์ ทดสอบวิธีการป้องกันกำจัดโดยใช้สารกำจัดวัชพืช และแจกแบบสอบถามการแพร่ระบาดในพื้นที่ที่สำรวจ และในเขตชลประทาน

ผลการสำรวจตามแหล่งจำหน่ายพรรณไม้และบ้านเรือน 148 แห่ง ระหว่างเดือนกันยายน 2550 ถึงตุลาคม 2551 พบร้านจำหน่ายพรรณไม้ที่นำจอกหูหนูยักษ์มาขาย 12 แห่ง และพบตามบ้านเรือน 10 แห่ง การสำรวจตามแหล่งน้ำในภาคต่างๆ พบจอกหูหนูยักษ์ระบาดในร่องสวนหมาก ที่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา พบในบ่อน้ำเอกชน และที่แหล่งน้ำข้างทาง แหล่งสุดท้ายของการสำรวจพบจอกหูหนูยักษ์ระบาดในบ่อน้ำภายในโรงเรียน ที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาการเจริญเติบโตของจอกหูหนูยักษ์ในบ่อซีเมนต์ พบว่าจอกหูหนูยักษ์เจริญเติบโตได้รวดเร็วมากทั้งขนาดความยาวของลำต้น น้ำหนักเฉลี่ย จำนวนใบ และน้ำหนักแห้ง สำหรับน้ำหนักแห้งของจอกหูหนูยักษ์นั้นเพิ่มเป็น 6 เท่าในสัปดาห์ที่ 2 เพิ่มเป็น 9.3 เท่าในสัปดาห์ที่ 4 และเพิ่มเป็น 25 เท่าในสัปดาห์ที่ 8

ผลการศึกษาวิธีการป้องกันกำจัดโดยใช้สารกำจัดวัชพืช โดยปลูกจอกหูหนูยักษ์ในกระถางแล้วพ่นด้วยสารกำจัดวัชพืช 6 ชนิด คือ พาราควอท ไกลโฟเสท กลูโฟซิเนท แอมโมเนียม เฮกซาซีโฟน โฟมีซาเฟน และพิคคลอแรม พบว่า พาราควอท มีประสิทธิภาพในการกำจัดจอกหูหนูยักษ์ได้ดีที่สุด ส่วนการกำจัดจอกหูหนูยักษ์ที่พบในร่องสวน และแหล่งน้ำได้ใช้วิธีผสมผสาน คือ ใช้วิธีตักหรือเก็บขึ้นจากแหล่งน้ำ แล้วพ่นด้วยพาราควอท เพื่อกำจัดส่วนที่ยังหลงเหลืออยู่

การใช้แบบสอบถาม 661 ชุด สอบถามผู้พบเห็น ปรากฏว่ามีผู้พบเห็นจอกหูหนูยักษ์ 112 ราย (16.9 เปอร์เซ็นต์) และไม่พบจอกหูหนูยักษ์ 549 ราย (83.1 เปอร์เซ็นต์)

สำรวจตามแหล่งจำหน่ายพรรณไม้และบ้านเรือน

---

[1] สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

[2] สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร